

LÄRARUTBILDNINGEN

Specialpedagogprogrammet

Programme in Special Educational Needs

Programkod: LASPP

Högskolepoäng/ECTS: 90

Utbildningsnivå: Avancerad nivå

Examenskategori: Yrkesexamen

Undervisningsspråk: Svenska

Fastställd av

Läraryrkesnämnden, 2025-12-04

Giltig från och med

Hösttermin 2026

Behörighetskrav

Grundläggande krav är förskollärarexamen, grundläraresexamen, ämnesläraresexamen, yrkesläraresexamen eller motsvarande äldre examen, samt minst 3 års erfarenheter från läraryrket efter avlagd examen. Dessutom krävs svenska 3 alt svenska som andraspråk 3 och engelska 6 eller motsvarande .

Inledning

Specialpedagogutbildningen är en akademisk professionsutbildning på avancerad nivå. Vid Karlstads universitet betyder det att hela utbildningen genomsyras av ett tydligt yrkesperspektiv som vilar på en vetenskaplig grund. Utbildningen strävar efter att vara en arena där erfarenhetsbaserad kunskap möter forskningens problematiserande perspektiv på ett sådant sätt att de studerande utvecklar kunskap och kompetens att självständigt arbeta som specialpedagog för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Utbildningens mål

Utöver de allmänna mål i 1 kap. 9§ i högskoleförordningen gäller högskoleförordningens mål enligt nedan:

För specialpedagogexamen (SFS 2011:688) ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialpedagog för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse

För specialpedagogexamen ska studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen
- visa fördjupad kunskap om funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter, och
- fördjupad kunskap och förståelse inom specialpedagogik.

Färdighet och förmåga

För specialpedagogexamen ska studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt identifiera, analysera och medverka i förebyggande arbete och i arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter på organisations-, grupp- och individnivå,
- visa förmåga att utforma och delta i arbetet med att genomföra åtgärdsprogram i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt granska olika vetenskapliga perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter samt tillämpa kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter i olika lärmiljöer,

- visa fördjupad förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i pedagogiska frågor för kollegor, föräldrar och andra berörda, och
- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För specialpedagogexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Utbildningens utformning

Specialpedagogik har sin vetenskapliga grund i flera olika ämnesinriktningar såsom pedagogik, psykologi och sociologi. Det är både ett kunskaps- och forskningsområde samtidigt som det handlar om pedagogisk vardag och politiska värden. Det är därmed ett komplext och mångvetenskapligt ämne som berör frågor om ideologi, utbildningsfilosofi och didaktik. Specialpedagogisk verksamhet kännetecknas såväl historiskt som i nutid av olika värderingar, ideologier och forskningstraditioner. En röd tråd som löper genom specialpedagogutbildningen vid Karlstads universitet är att beakta olika specialpedagogiska och teoretiska perspektiv på de områden som kurserna behandlar. Varje kurs planeras utifrån dubbla progressioner: en som relaterar till breddning och fördjupning inom det specialpedagogiska kunskaps- och verksamhetsområdet och en som relaterar till vetenskaplighet. Inom kurserna skapas forum, till exempel i form av digitala och campusförlagda seminarier, där studenternas erfarenhetsbaserade kunskap möter teoretiskt grundad kunskap. I fältstudier och examinationsuppgifter ges studenten möjlighet att själv använda olika metoder för datainsamling och databearbetning, samt producera forskningsgrundade texter av relevans för att utveckla den kompetens som specialpedagoger ska besitta. Centralt är även studentens självkännedom och empatiska förmåga, med särskilt beaktande av etiska aspekter som i hög grad är aktuella i arbetet med

barn och elever i skolsvårigheter med en utgångspunkt i nationella och internationella styrdokument.

Utbildningen omfattar 90 högskolepoäng och består av tre block. Det första blocket utgörs av gemensamma kurser med speciallärarprogrammet. Det andra blocket utgörs av fördjupningskurser riktade mot specialpedagogens yrkesutövning. Det tredje blocket har gemensam struktur och samma kurser som speciallärarprogrammet, men inom ramen för kurserna avgör valt fördjupningsämne för det självständiga arbetet kursens innehåll. Ett självständigt arbete (examensarbete) omfattande 15 högskolepoäng genomförs under den sista kursen i block tre. Det självständiga arbetet ska utgöra en fördjupning inom specialpedagogens kompetensområde.

I normalfallet ges utbildningen på halvfart och distans med ungefär tre campusförlagda kursträffar per termin. Utbildningen bedrivs med hjälp av olika former av informations- och kommunikationsteknik. Fältstudier är återkommande inslag genom hela utbildningen. Studenten förväntas ha möjlighet att genomföra dessa fältstudier i praktisk yrkesverksamhet.

Utbildningens innehåll

BLOCK 1 – samläsning med speciallärarprogrammet

- Specialpedagogik som verksamhets- och forskningsområde, 15 hp
- Specialpedagogiska perspektiv på bedömning, dokumentation och samverkan, 7,5 hp
- Språk- och begreppsutveckling, 7,5 hp

BLOCK 2

- Pedagogiskt arbete och utveckling av lärmiljöer 7,5 hp
- Att möta variation och mångfald, 7,5 hp
- Specialpedagogen som kvalificerade samtal i pedagogiska frågor, 15 hp

BLOCK 3 – delvis samläsning med speciallärarprogrammet

- Vetenskapsteori och metod med ämnesfördjupning, 15 hp
- Självständigt arbete i specialpedagogik, 15 hp

Observera att de i programmet ingående kurserna kan ha andra namn än vad som anges här.

Examensbenämning

Specialpedagogexamen

Postgraduate Diploma in Special Educational Needs

Tillgodoräknande av kurs

Student har rätt att begära tillgodoräknade av tidigare studier vid svensk högskola eller studier utomlands. Beslut om tillgodoräknande fattas enligt gällande regelverk.

Övrigt

Gällande regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.